

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általaltok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felölös szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók a Jelenlétbiztosítóban.

Asztalosok bérmozgalma.

A székesfehérvári famunkások szakegylete még március havi ülésén elhatározta, hogy az asztalos segédek helyzetének javítását célzó bérmozgalmat indít. A márciusi határozatból kifolyólag e hó 24-én egy kérvényt adtak be az iparhatósághoz, melyben utalnak a nehéz megélhetésre, drága piacunkra s lakbérleti viszonyunkra s ilyenféleképp vélekednek: „... a munka túlfeszítése mindig és mindig alább sorozja a munkárákat, tehát látva azt, hogy minden szorgalmunk kárba vész, mert csak eszközül szolgálunk munkaadóinknak arra, hogy egymás ellen törjenek, hogy melyik jusson olcsóbb vállalatához, de természetesen csak mindig a munkások rovására. Mi hiába várunk jobbult, nekünk kell mozgalomunkkal arra törekednünk, hogy munkaadóink a vállalkozásnál jobban vigyázzanak...“

E néhány sorban nagyon sok igazság rejlik. Az iparosok körében épügy, mint egybeült, nemtelen verseny hódított tért magának olyannyira, hogy a munkánál alig számíthat a munkás, főleg a vállalkozó munkaadó a tisztességes haszonra mint megérdemelt jutalomra, s egy-egy vállalatlan szokás-mondás szerint annyit nyer, a mennyit a munka anyagából loptat. Az árlejtések alkalmával irtozatos engedményeket tesznek, de nem is képesek eleget tenni jó munkával, akivánt anyaggal vállalati kötelezettségüknek s akkor aztán az a mesteri művészet, a mit valamikor svindlinek neveztek. Ez a gyalázatos konkurrencia, a szabad ipar, a szabad vállalkozási jog következménye a ma már nagyon is elfajult formában. Teljesen igazuk van az asztalos segédeknek, midőn erre rámutatnak s óva intik a munkaadókat a könnyelmű vállalkozástól való tartózkodásra.

A segédekkel követeléseiket illetően minden tekintetben nem érhetünk egyet. Jogos és méltányos a 10 órai munkaidőre vonatkozó kérelem. Ez véleményünk szerint teljesülni fog. Kivánják a darabszámú munka eltörlesztését, mert állításuk szerint a darabszámú munkánál teljesen kimerültek erejüket úgy, hogy 35-40 éves korukban munkaképtelen nyomorékok. Ez az indoklás alig állja meg helyét, mert hisz kiiki annyi munkát vállalhat, a mennyit munkaképessége megbírs ha kényszerhatás nélkül valaki önjerejét zsarolja ki önszántából, ettől sem a munkaadók, sem a hatóság által senki sem tiltható el s esetleges ilyen irányú intézkedés általánosságban kötelező erejű nem lehet. De hisz a darabszámú munka eltörlesztését a segéd munkások nagyon könnyen keresztül vihetik. Nem vállalnak el munkát darab számra, csakis napidíj mellett. A békéltetési eljárás alkalmával ilyen tétel felett akadémikus vitát folytatni teljesen felesleges és meddő is.

A betegsegélyező pénztári járuléknak pontos levonása és beletétele, a munkarend kifüggesztése, az u. n. kontókönyv szabályszerű vezetése, a vasárnapi munkaszünet, a munkadíjnak pontos kifizetése oly kívánalmak, melyek jogosultságát köztörvényeink állapítják meg s így a mennyiben ezek bármelyike nem teljesített, esetrelésre panasz tárgyát képezheti s esetleg kihágás: eljárás alapjául szolgálhat.

A május elsejének, mint munkásünnepnek megünneplése bár mélyreható indokolás nélkül történik, de a mennyiben fizetésre e napon igényt nem tartanak segéd munkásaink, mi sem állja útját, hogy e kérelem is habozás nélkül teljesíthessék.

Az az óhaj, hogy a munkaadók a szakegyülettel munkás-közvetítő intézménynek elismerjék s munkásokat csakis a szakegyület közvetíté-

sével fogadjanak fel, valószínűleg csak óhaj marad, de erre a munkaadók nem is kötelezhetők, mert a munkás elfogadása: törvényileg biztosított oly jog, mely ily uton nem s csakis törvényes intézkedéssel korlátozható. A bizalmi férfiaknak a műhelyben leendő elismerése az ipartörvény által szabályozva van. A műhelyek vizsgálata az iparosok által évről-évre választott iparhatóság megbízottainak nemcsak joguk, de kötelességük is. Ezeken kívül más „bizalmi férfiak“ a törvény nem említi, de a munkaadók sem tartoznak respektálni. A mennyiben közegészségügyi, tűzrendészeti avagy egyéb szempontból a műhely kifogás alá esik, kinckinek joga a szabálytalanságot, esetleg törvénytelenséget megszüntetendő az iparhatósághoz fordulni.

Ezek után alig tévedünk, ha azt mondjuk, hogy a mozgalom főcélja a munkabér emelése. Ez a súlypontja a követelések sorozatának. A minimális munkabért 3 k. 20 fillériben kívánják megállapítani. Eltekintve attól, hogy a munkabér megállapítása mindig szabad egyezkedés tárgya, ez a kérelem túlmagas, mert nem szabad feledni, hogy a sok között nem egy munkás akad, a kinck munkabért naponként egy koronára se tehető. Általánosságban tehát bérminimumot, mely mindenre nézve egyaránt kötelező, megállapítani nem lehet. Azt hiszem, van városunkban olyan asztalos-segéd, a ki naponként 5 koronát is keres, mert érti a mesterséget. Szakértelemre, szak tudásra fejlesztésre kell tehát segédeknek törekedniök, sajnos azonban, e téren nem mutatkozik nagy ambíció.

A vidéki munkánál az 50%-os béremelés határozottan indokolatlan, sőt elzárja a munkaadókat a vidéki vállalkozás lehetőségétől, mert a munkabér aránytalan emelése miatt a vidéki munkaadókkal nem veheti fel a versenyt. Ez a

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Koroncó.

1704. jún. 13.

*Koroncó környékén
Oly piros a mező...
Oly rémes piros a virány,
A messze terjedő...*

*Minden virágszála
Bibor színi, fonnyadt...
Soh' sem látott olt a világ
Annyi bíis halottat.*

*Véres harmat hullott,
— Ugy véli egy-kettő —
Majd lemossa nemsokára
Egy kis záporosó...*

*Igaz... véres harmat,
Csakhogy nem az égből...
Forgách Kuruc vitézinek
Hósi hebeléből.*

*S nincsen olyan zápor,
Sem könnycik oly árja,
Melytől az a tenger halott
Ébredését várja.*

Philipp István.

A káplár ur.

Nyolc esztendőskoromban történt, hogy egy olyan barátságot kötöttem, amely gyermekkorom legkedvesebb emlékei közé tartozik.

Volt a városunkban táborozó ezrednek egy trombitás káplárja, egy közéletű, erős, izmos ifjú; kemény tekintetű, de tele jószággal, természetességgel és kedvességgel. Megkedveltem, a mikor látta, mint futok kilógó nyelvvel a trombitája előtt.

Megismerkedtünk azután a kaszárnya előtt, majd apám háza előtt sétálgatni kezdtünk együtt, amikor ideje megengedte. Ugy bánt velem, mint felnőt emberrel szokás, ami büszkévé tett s iránta érzett szeretetemet most meg a hála is fokozta. Beszélt nekem gyermekkoráról, katonaságáról, felebbvalónál s a kaszárnyában történt eseményeket is nagy részletességgel, fontoskodóan szokta volt elmondani. En pedig áhítatos figyelemmel hallgattam szavait. Otthon egyébről sem beszéltem, mint Martinotti káplárról, akit fivéremim kötekedésből Martinotti „tábornok“-nak kereszteltek el.

Martinotti káplár erőnek erejével azt akarta, hogy tegezzem, de nekem sohasem volt ehhez elég bátorságom. Valóságos dicsőség volt számomra, ha vele együtt jelenhettem meg az utcán, mikor pedig elvitt a kávéházba frissítőt inni, usztam a glóriában s nem lettem volna büszkébb akkor seni, ha maga gróf Cavour vitt volna oda. Keresztneve nem szólított, de becézgetve, mert

nyilván hosszúnak találta nevemet s nehezére esett kimondani. Így csak Mondonak vagy Mondonak nevezett. Egyszer lefejtette zubbonyáról a káplári rangját jelképező, már nagyon megkopott sárga gyapjú-csikokot s nekem adta mindkettőt. Ugy vittem haza, mint valami kincset s rávarattam nyomban az újjasomra. Ugy jártam aztán az iskolába a káplári ranggal.

Idővel olyan nagyra növekedett csodálatom Martinotti káplár iránt, hogy már utánozni kezdetem a járását, a hanghordozását s reggeltől estig füttyöltem azokat a marsokat, amelyek leggyakrabban hangzottak trombitájából.

Nem emlékszem tisztán, hogy meddig tartott a boldogságom. En azt hittem akkor, hogy sohasem lesz vége s Martinotti ott őrepszik meg majd káplárságában — az én kedvemért. De egyszer megis vége szakadt a boldogságnak.

Egy este, takarodó idején találkoztam Martinotti káplárral, ki így szólt hozzám:

— Tudod-e Mondino, hogy holnap este megyek az ezredel.

Mikor látta, hogy nem értem meg szavait, hozzátette:

— Megyek a krími háborúba.

Ugy félfüllel már hallottam valamit a krími háborúról — de magam sem tudom, hogyan, — sohasem öltöttem eszembe az a gondolat, hogy őt is elvihetik oda. Egy szó sem jött ajkamra. Martinotti mosolygott megindulásomom s nyilván vigasztalni akart, midőn így szólt:

— Remélem, hogy nem esik bennem kár a muszkák között. Hiszen nem akarnak talán mind-

Mai lapunk 4 oldal.

követelés mérséklendő épügy, mint a műhelyen kívüli munkánál a 30%-os béremelés. E tekintetben az eddigi gyakorlat megmaradhat.

Röviden elmondottuk véleményünket, hogy megkönnyítsük a hólpai békéltetési eljárás munkáját, melynek eredményes lefolyását úgy a munkaadók, mint a munkások érdekében ösztönözni óhajjuk.

Akasztófa-humor. Ilyen is van. S a ki megkacagatja vele a közönséget ki lenne más, mint az igen tisztelt spenótlap. Az orthodox kormány-párt hétfői kudarcát „Retirade” című cikkében ugyanis úgy találja fel olvasó közönségének, hogy az ellenzék megretírált és szegény a futás, de hasznos. De fura egy olvasóközönség lehet az, a melyeknek ilyen zöldséget is be lehet adni! Képzelték, hogy mily megnyult ábrázattal olvashatták a be nem avatottak, mikor tudják, hogy a kormánypart kezdte támadást, a szombati riadó után a hétfői fényes győzelmet várja, aztán a spenótlap keddi számából az tűnik ki, hogy valaki megretírált. Ki? A kormánypart? Nem! A függetlenek. És ki maradt a csatateren? A függetlenek. Kinek kellett megnyult ábrázattal behuzni a zászlót? A kormánypartnak. S mégis ő veri a mellét, hogy győzött. Akár a suszterinas, mikor lopni akart, de nem sikerült s mikor a poftávolon kívül áll, öltögeti a nyelvét. No hát fényesebb példát nehezen lehetne a tankönyvekbe igatni az akasztófahumorra.

Tudván azonban, hogy spenóték nem igen látnak ki a spenótligetből, példával világítjuk meg az egészet. Az orthodox kormánypart elnézte a városi házi tanyát és verekedni akart odajönni. A függetlenségi part azt mondta: Vagyok olyan legény mint te. Meglátjuk ki lesz atul. A függetlenek pedig azt indítványozták, hogy a város-háza nem kocsmá, ott ne verekedjünk, hanem ha az atyafiak jönnek, gyöngyen kiteszünk a szürökét az ajtón. Helyes! Diktum-faktum úgy történt. Az orthodoxok szüre szépen kitevődött. Ha nem hiszi, kis spenót, kérdezze meg a főispán urtól, Tóth Aladár urtól, vagy Rádai urtól, hogy nem így történt-e? Kérdezze meg ki a vesztes, önk-e, vagy mi?

nyájunkat lekaszabolni! Ha megmenekülök, lehet, hogy majd visszatérek ide. Bátor-ság tehát, Mondino! Ujra látjuk egymást.

Nem tudtam visszatartani könyveimet. Ő még egy ideig nagyon komolyan nézett rám, azután megfordult és elietett, mintha éppen akkor valamelyik felebbvalója szállította volna. En haza-tertem összeszorult szívvel s alig léptem be a szobába, zokogástól meg-megcsukló hangon mondtam el anyámnak a nagy újságot: Martinotti káplár . . . meg a háborúba!

— Szegény fiatal ember! — kiáltotta anyám, de vigasztaló hangon hozzátette nyomban, hogy illendő volna, ha elutazásakor még a vasutnál is elbucsznám Martinotti káplártól. Másnap este futottam is az állomáshoz, de már senkit sem találtam ott. Az ezred még reggel elutazott. Egy ideig ott állottam még a pályaházban, könnyes szemmel bámulva a csillogó gépekre, amelyek elragadták tőlem barátomat. Képzetelem követtem őt távoli vidékre, mely telistele van borzalommal, titokzatossággal, a honnan — úgy gondoltam, sohasem fog többé visszatérni.

II.

Mult az idő s én már a második gimnáziumba léptem. Egy napon hire támad, hogy csapataink már szállingóznak vissza a krimi félszigetéről. Az ez első csapat már a partra is szállt Genuában. Mindjárt eszembe jutott az én káplárom, Martinotti. Vajjon nem esett-e áldozatul a háborúnak, vagy a kolerának? Ha életben maradt, visszatérhet-e városunkba, hol megismerkedtünk?

Van azonban egy passzus a spenótlapban, a mely így hangzik: „mindenre kapható néppárt.” Nagyon komisz értelme lehet ennek a három szónak nem akarok megfelelő szavakkal visszavágni, mert akkor túlságosan goromba találnák lenne, hanem inkább azt hiszem, hogy ismert gyöngelműségéhez kell ezt is mérnem. Szegény nem ismeri a függetlenséget. Nem tudja, hogy vannak emberek, a kiket nem lehet ráncigálni jobbra is, balra is, mint a Paprika Jancsikát, a kik úgy ugrálnak, a hogyan futytyógetnek nekik. Nohát jegyezze meg magának kis spenót, hogy minálunk a meggyőződés nem eladó. A mit mi jónak látunk, azt szívünk sugallata szerint követjük. A nagy választások együtt küzdöttünk Zichy Jenő gróf ellen a függetlenségi párttal, mert a jobb meggyőződés öia vezetett bennünket. S mikor Zichy Jenő gróf a jó utra tért, a mikor lelke meggyőződését követve háta fordított a kormánypartnak, melléje állottunk, a mikor ön a *húsoz fasék* otthagya miatt a haját tépte és Reb Menachim Cziczeszbejszer összes átkozódásait sorra szedte. És most a falanxba állottunk, az orthodox kormánypart támadása ellen, és kibettük a politika szürét a város-házáról, mert jobb meggyőződésünk így tartotta ezt helyesnek. Voltak ugyan néppártiak, a kik épen az önkő pártjára állottak. Ha tették, meggyőződésük szerint tették, tehát jól tették, nálunk nem szokás senkit terrorizálni vagy fenyegetni. Ezt jegyezze meg magának kis spenót és inkább foglalkozzék ezután a hirdetési rovatval, mert látja, hogy a politikához nem ért.

UJDONSÁGOK.

Üzv. Eszterhazy Lászlóné grófnő csillagkeresztes és palotahölgytől elhunyna alkalmából bánatos szível búcsuzik a gyászoló család.

Elhagyttál . . . igen ellagytál áldott anya minket, A szép kapcsolatot köztünk eltepte halálod, Nyolcvannegy évét töltvén jót téve korodban; Nyugodjál hát most már a földnek üregében, Itt poraid, lelked menyekben drága Anyánknál, Oh legyen ott részünk egykor örülni Vele!

hírdolata s igaz részvéte jelöl: **LÖRINCZ KÁROLY.**

Azon a napon, amikor hire futott, hogy másnap két zászlóalj érkezik hozzánk, nem találtam helyemet az öröm és a türelmetlenség miatt. Okos anyám, hogy előkészítsen az esetleges csapódásra, megjegyezte:

— Ne busulj, nem ölte meg mindenkit a muszkák! De honnan tudod, hogy nem maradt-e Genuában vagy Turinban?

Ez a megjegyzés szeget ütött a fejembe. De azért másnap már korán felébredtem, azzal a reménységgel, hogy újra látom őt. Nagy tömeg gyűlt össze a vasutnál a katonákra várakozva s nekem az állomástól jó messzire jutott hely az uton. Ökleim segítségével sikerült a bémészködők első sorába furakodnom.

Szívem hevesen kezdett dobogni, mikor meghallottam az első trombitaszót s észrevettem, hogy a századok már sorakoznak a pályaház előtti téren. De miféle katonák voltak! Nem ismertem rá bennük a mieinkre. Ugy átváltoztatta őket a háború? Mintha most szebbek, férfiasabbak lettek volna, mint mikor elmentek. A századok megindultak a néptömeg üdvözli kiáltásai között. Elöl a trombitások. Ezek között kell lenni az én Martinotimnak. Mikor felém közeledtek, minden lépésükre erősebben kezdett dobogni a szívem. Ah itt van, itt van Martinotti . . . De jaj, csalódtam! Nem ő volt. Más káplár néztem Martinotimnak. Összeszorult szívvel álltam ott a helyemen. Meghígyteltem a századokban minden katonát, Martinotti nem volt közöttük. Oh Istenem — gondoltam — az én jó káplárom elesett a háborúban! De hát ha Turinban vagy Genuá-

ban maradt, mint anyám mondotta. Így sem láthatom őt többé, akárcsak elesett volna. Egy csapat következett még, az utolsó s én éppen egy vén kapitányt bámultam, kinek hatalmas vágás látszott az arcán, amikor vidám hang üt meg a fülemet: — Mondino! Odafordulok, mintha villamos ütés ért volna. Martinotti káplár volt tiszt ruhában, megbarnult arccal, megsóványodva s egy kissé megöregedve, de szálegyenes testtartással, amilyen elindulása előtt volt. Sohasem felejttem el; hogyan üdvözölt megfeketedett kezével s jóságos mosolyával. Én csak egy ah! kiáltással válaszoltam neki, de kis hja volt, hogy a néptömeg közül oda nem rohantam hozzá, hogy megöleljem.

— De megnőttél! kiáltotta. — Többet azonban nem mondatott — folytattam kellett az utját. Másnap találkoztam vele s képzelték, hogy mily nagy volt az örömem. Barátságunk aztán megújult s még melegebb lett, mint annakelőtte. De — csodálatos! — nem emlékezem már semmire, amit a háborúról mesélgetett nekem azon a napon meg a következőkön — attól kezdve, hogy visszatért, semmi sem maradt emlékezetemben, barátságunk további történetéből. Abból az időből csak arra emlékszem, hogy lobogókkal díszített óriási sátor alatt megvendégelték a katonákat. De ez is csak homályosan lebeg képzeletemben, mint valami hirtelenében, vagy ködfátyolon keresztül látott kép.

Edmondo de Amicis.

— **Bérmaut.** Feledhetetlen ünnepélyben volt részük e hó 23. és 24-ik napján Bicske község lakosainak, midőn megyés püspökünk a bérmálás szentségének kiosztása végett a községbe érkezett. Az egész község már napokkal előbb ünnepi szint öltött. A megyés püspök f. hó 23-án d. u. 4 órakor érkezett meg Alcsutórról. A határnál a község küldöttsége fogadta, melynek élén *Blauhorn* Jenő községi jegyző szép szavakkal üdvözölte. Ő Méltósága szívélyes válasza után fényes bandérium és nagyszámu kocsi kíséretében a plebániára hajtatott, a hol a környékbeli papsággal Szarka Gyula plebános fogadta.

Este a község kath. lakossága fáklýas menetel rendezett a megyés püspök tiszteletére, mikor is a bicskei dalárda üdvözölő éneke után Sefcsik András nagyiparos megható szép szavakkal ecsetelte a hiveknek főpásztoruk iránt érzett igaz szeretetét. Ő Méltósága megnatva mondott köszönetet s azon óhajának adott kifejezést, vajha az ő megérkezése békét és áldást hozna a községnek s ottléte egy boldogabb időnek lenne kezdő napja.

Másnap reggel már kora hajnalban talpon volt az egész község. Az isteni tisztelet reggel 8 órakor kezdődött. Ő Méltósága csendes misét mondott, szent beszédet tartott, ennek végeztével kezdetét vette a bérmálás melyben körülbelül hétszázán részesültek. A bérmálás után a községi képviselő testület, a kath. iskolaszék és tan-testület, továbbá az evangélikus-református és az izraelita hitközség küldöttségét fogadta a megyés püspök. Délután 3 órakor Mánvr. hajtatott át Ő Méltósága, s egész a határig banderium és több kocsi kísérete.

Ő Méltósága távozása után a litánia befejeztével az iskola udvarban a kath. Népkör rendezett mulatságot, hogy ezzel is emlékeztetesebbé tegye ezt a napot. S mintha Ő Méltóságának azon óhajja, hogy ottléte békét és áldást hozt-a szívekbe, megvalósult volna, együtt volt a mulatságon a község összes katolikus lakosságán.

Mányon szintén ünnepélyes fogadtatásban részesült megyéspüspökünk. A község jegyzője a határban üdvözölte Ő Méltóságát, a honnan banderium kísérete mellett vonult a plebániára,

ött megpihenvén a templomba vonult s a szent beszéd után kiosztotta a bérmálás szentségét. Majd a község és iskolaszék tisztelgő küldöttségének fogadása, s a község lakosságának rokonszenves búcsuzása után folytatta útját Zsámbékra.

Ez a hatalmas, tiszta katolikus község hitéhez méltóan fogadta főpásztorát s minden elkövetett, hogy az örömmünnet emlékeztetéssé tegye. A határnál, mely egyszersmid Pestvármegye határa is, Gerébi László főszolgabíró bandérium élén üdvözölte Ő Meltóságát, Makk községi jegyző pedig Zsámbék polgárai nevében tette le hódolatát. A község szélén, a hol a nép aprajánagyja összegyűltve volt, zenével s a község katonaviselt férfiakból összeállított díszszázad sor-talával üdvözölte püspökünket, ki a plebániára vonulván a politikai és hitközség tisztelgését fogadta. Hétfőn reggel 8 órakor német és magyar szent beszéd után megkezdődött a bérmálás, a melyet körülbelül 700 hívő léleknek osztott ki. Este az egész község lakossága szerenádokkal tisztelte meg szeretett főpásztorunkat. Kedden reggel Perbátra ment, a melynek határában a községi jegyző üdvözölte, a honnan a bérmálás és küldöttségek fogadása után Timyére vonult. A kis község hívei nem nagy számmal, de annál mélysegebb örömmel és tisztelettel fogadták a főpásztorukat. Kocsai és lovasbandérium vonult eleje a határig, a hol a község jegyzője üdvözölte, a plebánia udvarát pedig egészen megtöltötte a hívők serege. A templomot, mely rövid idő alatt annyi üdvös változáson ment keresztül, gyönyörűen földszintették, sőt újabb dísz is nyert, a mennyiben két új selyem zászlóval is gazdagodott, a melyeket a nagy nap emlékére Ő Meltósága maga szentelt fel. A küldöttségek fogadása után a főpásztor megtekintette Vásárhelyi Géza földbirtokosnak, a Ferencz József rend lovagjának régiségét majd szívélyes, búcsut vévén a község lakosságától visszatért Zsámbékra.

Szerdán reggel talpon volt Zsámbék egész lakossága, hogy kedves vendége iránt való rajongó tiszteletét nyilvánítsa. Zenével és a díszszázad kíséretében a község széléig kísérték a főpásztor, a ki Mettermich hercegné gyönyörű négyes fogatán Pátyra vonult, s a község kicsiny kápolnájában kiosztotta a kisdéd hitközség bérmálódóinak a szentséget. Az iskolaépületben fogadván a küldöttségeket, Torbágyra ment, a hol Frank községi jegyző fogadta fényes bandérium élén. A szentség kiosztása után még délelőtt Biára vonult, a hol Remenyik Imre urad. felügyelő lakásán a hercegné disztribúciót rendezett a főpásztor tiszteletére. Délután magyar és német szent beszéd után körülbelül 300 léleknek osztotta ki a bérmálás szentségét s még tegnap este visszatért székvárosába.

Örömmel említjük itt meg, hogy a hosszú és fárasztó út Ő Meltósága egészségének legkevésbé sem ártott s vidám, derült hangulata mindvégig kísérte őt útjában.

Főpásztorunkat *Streit* Ferenc pápai káplán, szentszéki ülnök kísérte útjában. Bicskén és Zsámbéken udvari orvosa dr. Bierbauer Viktor főorvos is kíséretében volt.

Székesfehérvárról, — a mint már említettük is — vasárnap lesz a bérmálás a székesegyházban. 9 órakor ünnepi nagy mise leendő, melyet a megyés püspök fog celebrálni, utána szent beszéd lesz, melyet a hívek bérmálása fog követni.

Keddén Sárkeresztúrról Kálozon keresztül Nagy-Lángra megy Ő Meltósága, a hol 8 órakor fog bérmálni. Lángról pedig még a délelőtti folyamán Csöszre rándul át a bérmálás szentségének kiosztása végett.

— **Személyi hír.** *Schreiber* Viktor tábornok, dandárparancsnok szemlélt tartott a 69. gyalogezred helyben állomásozó zászlóalja felett s általános dandárálhálógatást tartott. A tábornok a legénység kiképzése felett elismerését fejezte ki.

— **Plebános vizsga.** *Horváth* Imre nagytétényi, *Felber* Géza felérvári-belvárosi, *Nagy* Károly ráckevei és *Knittelhoffer* István vajtai segédlelkészek tegnap és ma jó sikerrel állották ki a plebános vizsgát.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Seidel* János törvényszéki joggyakornokot aljegyzővé nevezte ki. A tehetséges és szorgalmas tisztviselőnek előléptetése alkalmából őszintén gratulálunk.

— **Eljegyzés.** *Bartolis* Béla főlelki tanító e hó 24-én jegyezte el özv. Halbach Ádámmé sárkeresztúri lakos szép és kedves leányát, *Irmát*.

— **Egy matrona halála.** Egy tisztos, előrehaladott koru úraszonyi távozott el az élők sorából. Özv. *Schmetzer* Józsefné szül. *Schnükl* Erzsébet tegnap este az utolsó kenet szentségének ájtatos felvétele után 69 éves korában meghalt. Temetése holnap lesz a Vörösmarty tér 5. sz. alatti gyászházból. Az elhunytban *Szilágyi* Imre bankhivatalnok és dr. *Kerekes* Lajos orvoszéki ülnök neje szerető édesanyjukat gyászolják.

— **A székesfehérvári zenekedvelők egyesületének** alapszabályait a beügyminiszter jóváhagyta.

— **Irodalmi estély.** A székesfehérvári és fejejmegyei tisztviselők és hivatalnokok Onhona június hó 6-án Gara József budapesti hírlapíró, dr. Horváth Gyula dr. Pap Zoltán orsz. képviselő, dr. Prém József, dr. Sziklay János, Szentéssy Gyula írók közreműködése mellett irodalmi estélyt rendez, melynek műsora: 1. *Nyitány.* Előadja az Otthon zenekara. 2. *Egyszer aztán* nem lehet. *Irtó* Kisfaludi Atala, szavalja Kuthy Elemér. 3. *Köznyelk.* Vigjáték. Előadja: Horváth Elvira és *Trick* Ilona k. a., Kovács János, Noszko István, Sigray Pál és Tury Antal. 4. *Ideál.* *Irtó*: Kusovits Győző, szavalja Békefi Ilona k. a. A műsort az Otthon zenekarának játéka zárja be, a mit tánc követ. Belépti-díj: személyijegy 1 kor. családjegy 2 kor. Jegyek előre válthatók naponkint délután 4 órától 7 óráig az Otthon helyiségben. (Bemenet: Bank-utca 6. szám és Várkör-ut 42. szám. Kezdeté este pont 8 órakor.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A duna-adornyi kath. népkör módosított alapszabályait a beügyminiszter jóváhagyta.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, a kik özv. *Gottfried* Dávidné szül. *Koss* Katalin elhunytá alkalmával részvételt nyilvánították, a ravatra koszorút helyeztek, a tenetesen megjelentek, illetve fogataikat a gyászoló közönség rendelkezésére bocsátották s ez által mérhetlen fájdalomukat enyhíteni iparkodtak: fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Székesfehérvár 1903. május 27-én. *A gyászoló család.*

— **Uj gyár.** *Tschurtschenthaler* akkor kaszált le előlünk a halál, mikor legjobban kapaszkodtunk belé. Vele koporsóba kerültek a gyárépítési reményeink is, melyektől városunk föllendülését vártuk. Azóta legfeljebb egy sörgyár kísérteti a melyet a város nyakán maradt sörházban szeretne elhelyezni a polgármester. Most egy cipőgyár terveit pengetik, a melynek székhelyét *Práger* Ede tenné át Bicskéről Székesfehérvárra s a mely legalább 100 embert foglalkoztatna. Nem tudjuk, mennyiben marad a terv tervnek, jut-e a megvalósulás stádiumába, de azt hisszük, hogy az iparosok, in specie a cipészek mennyiben örvendenek az új gyártervezetnek. A konzerv-gyár nem csinált volna konkurenciát senkinek, a sörgyár szintén nem, de a cipészek aligha fognak valami tulságos lelkesedéssel epedni amugy is immel-ámmal vánszorgó üzletáguk konkurrensé után.

— **Halálozás.** Rászvételt értesültünk, hogy *Wagner* Józsefné szül. *Kszantner* Katica f. hó 25-én életének 24-ik évében meghalt. Tegnap temették el nagy részvét mellett a Felső-királyos 9. sz. gyászházból.

— **Csodabogár.** No, nem olyan csodabogárról van szó, a milyen a neki szabadult novellisták fejében szokott megteremni, hanem igazi bogárról, a cingolányok (*cicindella campestris*) fajtajából. Teste másfél centiméter hosszú, színe barna, fehér keresztcsövökkel. Ilyet eddig csak egyet találtak, a második példányt nem régiben városunkba fogta *Chiuorányi* Ede főgimn. tanár. Az érdekes bogár a nemzeti múzeum gyűjteményébe került.

— **A posta tolvaja.** Emlékezzek még olvasóink arra az esetre, a mikor tavaly a Székesfehérvárról induló s budapest — prágérihoi vonalon közlekedő mozdópóston 29.000 koronás sikkasztás történt. A helybeli nyomozás után végre letartóztatták *Papes* József budapesti postászlógát, a kit, valamint feleségét is a bíróság vád alá helyezte, de a vádlottak egyre azt hangoztatták, hogy ők a pénzeslevelet Budapestben a Városligetben elásták s mikor újra keresték, már nem volt ott. A vizsgálóbíró úgy ideig nem adott hitelt a mesének, de aztán megbizta a rendőrséget, hogy végezzen kutatást ez irányban. A kutatás meglepő eredménnyel járt. Kiszlót, hogy a *Papes* meséje igaz s a pénz Moczkó József és *Varga* János budapesti pénzszamosok találták meg. Így aztán a pénz Moczkó és *Varga* rokonainál kevés hiánnyal megkerült. A törvényszék most már Moczkó Józsefet és *Varga* Jánost lopás büntette miatt, valamint Moczkó István és *Varga* Pál tordasi földműveseket orgazdaság vétsége miatt helyezte vád alá s egyben elrendelte ezen bűnügynek *Papes* József postászlóga bűnügyével való egyesítését. Hétfőn tárgyalta az ügyet a budapesti büntető törvényszék Oláh bíró előklete alatt. A bizonyítási eljárás befejezése s a perbeszéd után a törvényszék bűnösnek mondotta ki *Papes* Józsefet egy rendbeli lopás büntetésben s ezért *2 évi fegyházra*, *Papes* Józsefné 2 rendbeli orgazdaság büntetésért *7 havi börtönrre*, amely azonban a vizsgálati fogság által ki van töltve, *Varga* Jánost és Moczkó Józsefet jogtalan elcsajátítás vétségeért *3-3 havi fogsárra*, *Varga* Pált és Moczkó Istvánt orgazdaság vétségeért *hat-hat havi fogsárra* ítélte. A postakincstárt kárának megállapításával a bíróság polgári perutratasította. Az ítélet jogerős.

— **A fejérmegyei tanácsület** a vármegye-ház nagytermében tegnap és ma tartotta rendes évi közgyűlését. *Szűcs* József lendületes elnöki megnyitójá után jelentésében a legpróbb részletekig beszámolt az elmúlt év eseményeiről. Bemutatott ezután a múlt évi számadás s a felmentvények megadták. Miután a jövő évi költségelirányzat is megállapított, a közgyűlés a továbbiakban a lapunk múlt számában közölt tárgysorozat rendjében folyt le.

— **Panaszlevél a rendőrség ügyelmébe.** A következő sorokat kaptuk: A múlt hét végén a déli órákban a Budai-uton ment végig *Leucsek* Julisita, a közjegyzői iroda egyik hivatalnoknője. A mint dr. Révy Ferenc orvos házához ért, egy a házból előrohant fekete kutya megmárdta s karján és hátán megharapta. Úgy értesültem, hogy a kutya nem első ízben harapott meg másokat s a rendőrségnek a jelen esetről sem tettelet jelentés. Nem tudom, a kutya lebunkóztatott-e s ha igen, állatorvosilag megvizsgáltatott-e, mert a megharapott gyógykezelés végett nem küldetett a *Pa* steur-intézetbe. *Egy budai-rli lakos.*

Az esetet a rendőrség szives figyelmébe ajánljuk.

— **A bicskei kath. Népkör** 1903 évi május hó 24 napján saját alapja javára rendezett mulatság alkalmával felülfizetni szivesek voltak: *Güllner* Károly 5 kor., *Blauhorn* Jenő 3 kor. 80 fill. *Szarka* Gyula 3 k. 40 fill., *Bogya* Károly 2 k. 80 f., *Keller* Szilárd 1 k. 40 f., *Sefcsik* Margit 1 k. 20 f., *Jely* József 1 k. 20 f. *Garbai* Sándor 1 k. *Buchholz* Józsefné, *Nabilek* Simon, *Léber* Mihály, *Léber* János, *Breckska* Bálint, *Csetner* Lajos, *Jely* Károly 80—80 fill., *Sefcsik* András, *Sefcsik* Irma, *Naszályi* Jánosné 60—60 fill., *Strauss* Zoltán, *Lechner* János, *Martin* Antal, *Uj* Jely Ferenc, *Keller* Ferenc 40—40 fill. a miért ez uton is hálás köszönetet mond a bicskei kath. Népkör.

— **Iskolabezárás.** Csóron a vörheny betegesség járványos jellegű fellépte miatt az alispán az iskolákat bezáratta.

— **Rémület egy villany-színház bódéjában.** Nyitrán időzik egy — magát első magyar villany-színháznak hirdetett — Grand Americane Bioskope-bódé, melynek Adler Zsiga a tulajdonosa. A nép játékokat kíván és tömegesen látogatja bódéját, melyet annyira megtölt, hogy ember-ember levén, igen sokan jutottak be, annyian, hogy egy helyre kettő is került. Nem csoda tehát, ha a hamarjában összetákoltt ülőhely emelvény a nagy súly alatt leszakadt. Az előadás még sem kezdődött, midőn az egy méterre emelt ülőhelyek nagy ropogással lerobbantak ez által a villanyvilágítást közvetítő drót is elszakadt, és teljes sötétség állott be. Erre pánikszűré félelem fogta el a nagyobbra keletiekből álló népet. Hiába igyekezett Adler Zsiga, a tulajdonos, csitítani atyáit, a szép szó nem használta. Mindenki arra menekült a merre tudott. Miután a kijáratokat a sötétségben bajos volt megtalálni, sokan felvágták a bódé ponyvját és az így támadt nyíláson át menekültek a képzelt biztos haláltól. — Igazán komikus jelenetek játszódtak le. Minduntalan felfel hangzott „Záli, Záli leben wo bist du!!! „Es amint jelentkezett a Záli, kidugta kezét a kivágott nyíláson s a kint levő fajokon kezénél fogva húzta kifelé, csak hogy a Záliba belekapaszkodott még vagy 5—6 rokon és jerek s így a mentő egész sereg embert mentett ki. Mások meg négykézláb, nagy óbégatással igyekeztek a bódéból kijutni, a mit a kinnrekedt és jegyhez nem jutott nép hangos hahotája kísért. Csak midőn már künn voltak, akkor tűnt ki, hogy kicsoda pusztítást vitt véghez köztük a rémület. Egyiknek antik selyem ruhája teljesen összetépvé, foszlányokban lógott, a másiknak benn maradt egyik cipője, melyet rémületében lábán érzett, a harmadiknak hiányzott a kalapja, melyet fejével együtt elveszített. Soknak kabátja, botja, órája, óralánca stb. ott maradt a rémület helyén. Általános bosszankodással támadtak a tulajdonos Adler Zsigára, hogy miért eresztette őket ilyen kelepébe, a mely nem nekik való s vissza követték befizetett pénzüket; de megnyugtatta őket, hogy azzal a jeggyel másnap is mehetnek.

— **Veszott eb garázdalkodása.** Langmár Gáspár pályamester kuttyja folyó hó 25-én megvesztett s Langmár nejét, egy kuttyát és egy macskát megmart. A megmart állatokat kiirtották, Langmárné a Pasteur-intézetbe szállítottatott. A negyven napi ebzárlat elrendeléstett.

— **Az okmánybélyegek kicserélése.** Mint a Bud. Levelező értesül: Lukács László pénzügyminiszter utasította a bélyegraktárokat, hogy mivel július 1-én az összes okmánybélyegek fölcseréltetnek, csak a legszükségesebbet rendeljék, nehogy tulságos sokat kelljen a kicserélés következtében megsemmisíteni.

— **Lopás.** Silberberg Károly Kigyó-utca 11. sz. alatti lakásának előszobájából f. hó 25-én délután egy 30 korona értékű tavaszi kabát eltűnt. A rendőri nyomozat eddig nem vezetett eredményre.

— **Állatbetegségek.** Kálóz községhez tartozó Nagyhorcsók pusztán a száj és körömfájás fellépett, P.-Egres községben pedig megszünt.

— **A garabonciás ló.** Tegnap délután Adler József budapesti taligás a Palotai-utcán át ballagott kordéjával. A mint a Palotai-utca és Sas-utca sarkához ért, a pej sehoggy sem akarta túrni a gyeplőhatalom uralmát s olyan patáhiát csinált Adler bosszúságára, hogy csak mások segítségével sikerült megfőkezni a megvadult állatot. Kár is esett e közben. Roth Bertalan boltja előtt ugyanis két permetező gép állott, ezek közül az egyiket teljesen használhatlanná tette a járdán táncoló paripa.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mautner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

IRODALOM.

„Természetráaj a városi kath. népiskolák felső osztályai számára. Irtá Györfly János“ című népiiskolai tankönyv a Szent-István-Társulat kiadásában. A kiváló szakavatottsággal megírt könyvvel elismerést érdemlően szerepelt a Társulat e nemű becses és jeles kiadványait. A 108 oldalra terjedő munka felőli az e tárgyól megkívánt anyagot egész terjedelmében. Hatvannál több művészi kivitelű illusztrációja hivatva van a tanulást megrögzítésére s a jó ízlés fejlesztésére. Szerző s munkatársai végig az új iskolai helyesírási szabályokat alkalmazza s e téren elsőnek jelentkezik e könyvvel. A díszes kiállítású, szép nyomású könyv dicséretére válik a Stephanum nyomdának. Tekintve azt, hogy a Társulat e kiadványainak díszes, celszerű és olcsó kiállítása nagy anyagi áldozatokat igényel s azonfelül még óriási számban juttat ingyen a szegény gyermekek számára: nemcsak illő, de méltányos is, sőt kötelessége minden kath. tanítónak, iskolaigazgatónak, tanfelügyelőnek és zárdafőnökönek, hogy végrehajtsa a nmélt. püspöki kar ama rendeletét, mely szigoruan elrendeli, hogy a kath. iskolákban csakis a Szent-István-Társulat kiadványait, vagy a jegyzékbe fölvetett tankönyveket szabad használatba venni. A társulat e legújabb kiadványából is készséggel küld mutatványpéldányt mindazoknak, a kik ezt iránt a kiadóhivatalt megkeresik. A keménykötésű munka ára 64 fillér.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
FRÖSCHL JÁNOS
 Első székesfejérvári cementárú-gyár és
 beton-építkezési vállalata
 Sz.-fejérvár, Zöldfa-u. 17. (Acstelep.)

Ajánlja saját készítményű színes cementlapjait és beton-alagcsatornáit. Templomok, konyhák, folyosók és verandák padozatának mozaikkal, cementlapokkal és betonnal való burkolását, fürdő-medencék, beton-jászolok készítését és egyéb e szakmába vágó munkákat kivitelű elvállalja.
 Azonkívül raktárt tart jó minőségű portland és román cementből, különféle cserépszindelyekből és mennyezet-nádfonatból.

UJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Nádor- és Bognár-utca sarkán az u. n. Töltényi házban levő FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMET** átvettem, azt a kor igényeinek megfelelőleg berendezvén **május 26-án megnyitottam.**

Készítek **platin, cromó, aquarel, pigment, bromsilber** és **OLAJFESTMÉNYEKET,** ezeken kívül **fényes és matt-képeket.** Felvételeket műtermemen kívül is eszközök hétköznapi épugy mint vasár- és ünneppnapon. A felvételek sikeréért borus. illetve bármily időjárás esetén szavatosságot vállalok. A n. é. közönség pártfogását kéri **Stoits Miklós,** fényképész.

NOVENA, azaz kilencnapí ájtatosság Jézus szentséges szívéhez valamely különös kegyelem elnyerésére. Kötve 60 fillér, füzve 40 fillér darabonkint. Kapható és megrendelhető Rózmán István Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 23/a.

KOSTYELIK JÓZSEF
 VENDÉGLŐS
 SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCA 3. SZÁM.

Ajánlja naponta frissen csapolt, legjobb minőségű **Dreher-sörét.** Villásreggeliben naponta nagy választék. Legjobb fehér borok.

Egy korsó sör 13 kr.
 Egy pohár sör 9 kr.

Korsó sör 13 kr.
 Pohár sör 9 kr.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott